

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА В СТУДЕНТІВ

Харченко Інна Іванівна

СЕКЦІЯ 13. Педагогічні науки

Модернізація вітчизняних закладів вищої освіти впливає на академічну культуру, яка є показником якості та індикатором стану вищої освіти в Україні. В освітньому процесі сучасного закладу вищої освіти першочерговим завданням виступає професійна підготовка студентів, що включає запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у галузі навчання та викладання: здатність приймати науково обґрунтовані рішення, організації форм засвоєння нової інформації, самостійної роботи студентів, науковий досліджень, різних видів педагогічної практики. Дисципліна «Українська мова та академічне письмо» покликана формувати академічну культуру, академічну грамотність, практичні навички усної й писемної мови, необхідні для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності.

Питання, пов'язані з академічним письмом, є надзвичайно популярними в світі, зокрема їм присвячена ціла низка наукових видань: Бейлі Стівен, 2018; Дороті Е. Земах, Ліза А. Румісек, 2017; Карен П. Макбет, 2010; Мішель Винкке, 2012 та ін. Натомість у вітчизняній педагогіці проблема вивчення основ академічного письма є мало дослідженою з огляду на новизну дисципліни в освітніх програмах.

Поняття «академічна культура» українські вчені [3] пов'язують із культурою навчання в університеті, цінностями, традиціями, нормами, правилами проведення наукових досліджень; науковою мовною культурою, культурою високої духовності і моралі, культурою спілкування наукових наставників та студентів, культурою наукової праці і соціальної, моральної відповідальності за результати дослідження, культурою толерантності і педагогічного оптимізму, що формується в культурно-освітньому просторі

закладів вищої освіти. Студенти, викладачі й адміністрація закладів вищої освіти визнають, підтримують та сповідують цінності академічної культури, виходячи з того, що вища школа не може розвиватися, ігноруючи ці цінності.

У процесі освоєння студентами навичок академічного письма, викладачі здійснюють таку діяльність: знайомлять студентів з різними зразками текстів; навчають студентів, посилаючись на ці зразки, виражати свої думки на письмі за допомогою таких типів текстів, як розповідь, роздум, твір тощо. Таким чином, студенти повинні освоїти основні жанри академічного письма, такі як: наукова стаття, реферат, анотація, есе; вміти аналізувати наукові статті з погляду досліджуваної стратегії автора; мати навички самостійного створення рефератів та анотацій наукових статей і т. д.

Одним з видів діяльності, спрямованої на вдосконалення навичок академічного письма, є процес виявлення різниці в доречності використання мовних засобів в офіційних та неофіційних текстах. Так, наприклад, студенти отримують офіційні листи, які містять елементи просторічного мовлення, що не відповідають нормам наукового стилю; студенти намагаються ідентифікувати ці елементи та виокремити їх. Наступним етапом цієї діяльності є те, що студенти замінюють виявлені конструкції тими, які є доречними та допустимими в офіційному мовленні.

Одним з ефективних способів побудови письмового мовлення є спосіб детального відбору мовних засобів для чіткого та послідовного представлення своїх думок та ідей. Студенти отримують список речень із додатковими мовними засобами, які не є необхідними для конкретного письмового жанру; потім студенти виділяють мовні засоби, які є недоречними і які не слід вживати. При цьому студенти повинні обґрунтовувати свій вибір.

Таким чином, упровадження всього комплексу інноваційних методів і форм у навчальний процес з урахуванням їх доцільного поєднання є соціально значущим аспектом у формуванні навичок академічного письма студентів, що дозволяє комплексно розвивати різноманітні вміння та навички майбутніх фахівців: вивчення освітніх та спеціальних термінів, обговорення принципів

академічної доброчесності та суміжних понять (академічна культура, академічна етика, академічне письмо тощо), робота з текстами різних видів та стилів, розвиток культури мовлення, написання резюме, мотиваційних листів, анотацій, тез, есе та інших документів, важливих для реалізації академічної мобільності здобувачів освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Забіяка І.М. Теоретичні аспекти формування академічної культури студентів в умовах сучасного університету. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2016. Вип. 51 (104). С. 144–150
2. Козолуп М., Комар Р. Навчання академічного письма у вищій школі : теоретико-методологічні засади. Актуальні питання гуманітарних наук. Том 2, № 29 (2020). С. 220–225, doi: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/29.209471>
3. Семеног О., Вовк М. Академічна культура дослідника в освітньо-культурному просторі університету: монографія. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 284 с.